

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

judecând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Grigoriev Igor și partea vătămată Rîcov Serghei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 04 aprilie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2016, în cauza penală privindu-l pe

Grigoriev Igor Anatolie, născut la 05 noiembrie 1973, originar și domiciliat în r-ul Ștefan Vodă, s. Olănești, str. 31 August 5.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 24.02.2016 - 04.04.2016;

instanța de apel: 03.05.2016 - 17.06.2015;

instanța de recurs: 12.08.2016 - 22.11.2016.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 04 aprilie 2016, Grigoriev Igor a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, și în baza acestei legi i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare și a bunurilor pe un termen de 3 ani.

S-a dispus încasarea de la Grigoriev Igor în beneficiul lui Talmazan Galina suma de 1 000 euro, 1 000 dolari SUA precum și 5 000 mii lei, cu titlu de prejudiciu material.

Acțiunea civilă a părții civile Rîcov Serghei, a fost admisă parțial și dispusă încasarea din contul inculpatului Grigoriev Igor în beneficiul părții civile Rîcov

Serghei a prejudiciu moral în sumă de 2 000 lei, în rest acțiunea civilă a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, pe parcursul anului 2010 cet. Grigoriev Igor, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, în timp ce se afla pe str. Maria Drăgan 20/3, ap.84, mun. Chișinău, folosindu-se de încrederea cet. Talmazan Galina, a dobândit de la aceasta mai multe sume de bani și anume 1 000 euro, care conform cursului valutar al BNM din 20.05.2015 constituie 15 499 lei, 500 dolari SUA, care conform cursului valutar al BNM din 20.05.2015 constituie 6 355 lei și 5 000 lei care urmau să fie restituiți până la 30.08.2010, însă primind banii nu și-a onorat obligațiunile asumate, cauzându-i astfel părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile în sumă de 26 854 lei.

Tot el, la 28.04.2015, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, în timp ce se afla pe str. Podul înalt 12/1, mun. Chișinău, sub pretextul de a procura de la cet. Rîcov Serghei automobilul de model „Mazda 3” cu n/i CQT377, la prețul de 5 000 euro, care conform cursului valutar al BNM din 28.05.2015 constituie suma de 100 400 lei, care urmau a fi achitați în rate egale timp de 20 luni a câte 250 euro lunar, primind automobilul nominalizat nu și-a onorat obligațiunile asumate, cauzându-i astfel, părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

Fapta constatată a fost calificată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal - *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere săvârșită în proporții deosebit de mari.*

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri avocații Cerga Ion și Pahopol Natalia în numele inculpatului Grigoriev Igor și partea vătămată Rîcov Serghei.

3.1. Avocații Cerga Ion și Pahopol Natalia în numele inculpatului Grigoriev Igor, au solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei decizii prin care inculpatul să fie achitat de comiterea infracțiunii imputate.

În susținerea apelurilor declarate, avocații au indicat că, soluția instanței este una greșită, deoarece în acțiunile imputate inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, fiind evidențiată existența doar a relațiilor civile între inculpat și părțile vătămate.

Cât privește acțiunile infracționale imputate inculpatului în privința cauzării prejudiciu material în proporții considerabile părții vătămate Talmazan Galina, avocații au indicat că, termenul de prescripție extensivă a pretențiilor părții vătămate Talmazan Galina, pe calea civilă au expirat, iar pornirea urmăririi penale și condamnarea cet. Grigoriev Igor, e o metodă folosită de organele de drept de a

impune persoana să achite datoriile formate pe calea relațiilor civile.

Totodată, avocații au indicat că, între inculpat și Rîcov Serghei, este evidentă o relație civilă, ambii confirmă predarea autoturismului de model „Mazda 3” cu n/î CQT 377 cu titlul de obiect al contractului de cumpărare-vânzare cu condiția achitării în rate lunare.

Instanța nu a stabilit forma posibilității trecerii în proprietatea condamnatului a autoturismului de model „Mazda 3” cu n/î CQT 377, deoarece persoana fiind împiedicată prin lipsa unei procuri cu drept de a înstrăina bunul.

3.2. Partea vătămată Rîcov Serghei, a solicitat casarea sentinței în partea pedepsei aplicate inculpatului și pronunțarea în această parte a unei pedepse mai aspre, admiterea acțiunii civile și încasarea de la inculpatul Grigoriev Igor suma de 30 000 lei, ca prejudiciul moral.

În motivarea apelului, partea vătămată a indicat că, instanța de fond i-a numit o pedeapsă prea blândă, minimul stabilit de sancțiunea articolului incriminat, dar nu a luat în calcul faptul că, inculpatul nu este la prima abatere.

Mai mult, partea vătămată Rîcov Serghei a menționat că, inculpatul prin acțiunile sale infracționale i-a cauzat suferințe psihice și fizice care după părerea lui se estimează la suma de 30 000 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2016, apelurile declarate de către avocații Cerga Ion și Pahopol Natalia în numele inculpatului Grigoriev Igor și partea vătămată Rîcov Serghei au fost respinse ca nefondate.

4.1. Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, prima instanță corect a constatat circumstanțele de fapt și de drept, just a apreciat probele prezentate și a pronunțat o sentință legală și întemeiată.

Astfel, instanța de apel a conchis că, în ședința de judecată n-a fost invocată necesitatea administrării de alte noi probe, precum și n-au fost formulate cereri privind verificarea suplimentară a probelor administrate în prima instanță, deci au fost verificate declarațiile și probele materiale examinate în ședința de judecată în fond și a fost cercetat suplimentar inculpatul.

Așadar, instanța de apel a statuat că, sunt pertinente, concludente, utile și veridice probele administrate în faza de judecată puse la baza condamnării și anume:

- declarațiile părții vătămate Talmazan Galina;
- declarațiile părții vătămate Rîcov Serghei;
- declarațiile martorului Chilaru Mircea;

- declarațiile martorului Bunaga Svetlana;
- procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice din 11.09.2015 (f.d. 86, vol. I);
- procesul-verbal de examinare a informației parvenite de la serviciul tehnologii informaționale pentru automobilul cu n/î CQT 377, unde s-a constatat că conducătorul acestuia automobil zilnic pe timp de noapte prestează servicii de transport a călătorilor (f.d.91, vol. I);
- procesul-verbal de confruntare între Rîcov Serghei și Grigoriev Igor (f.d. 149-150, vol. I);
- procesul-verbal de confruntare între Talmazan Galina și Grigoriev Igor (f.d. 151-152, vol. I);
- procesul-verbal de ridicare din 06.01.2016 și ordonanța prin care de la Grigoriev Igor i-a fost ridicat automobilul de model „Mazda 3” cu n/î CQT 377 care era parcat pe str. Ismail nr. 92/2, municipiul Chișinău (f.d. 140-142, vol. I).

Astfel, instanța de apel indicat că, este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componentei de infracțiune în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere săvârșită în proporții deosebit de mari.*

Totodată, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a soluționat chestiunea privind pedeapsa aplicată inculpatului, aceasta fiind în limitele legii, astfel prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor din art. 7, 61 și 75 Cod penal.

Instanța de apel a susținut că, instanța de fond argumentat a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin aplicarea pedepsei cu închisoare, fapt ce a determinat instanța de apel să fie solidară cu soluția primei instanțe, apreciind că pedeapsa stabilită inculpatului prin sentință este în limitele legii.

Temei pentru aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege, instanța de apel nu a constatat.

Mai mult, instanța de apel a conchis că, cu referire la episodul în privința părții vătămate Talmazan Galina, inculpatul a folosit înșelăciunea și abuzul de încredere pentru dobândirea ilicită a sumelor bănești prin faptul că, se afla în relații de prietenie și concubinaj cu partea vătămată, ultima fiind exploatată cu rea-voință de inculpat la realizarea scopului său de a dobândi mijloacele financiare ale părții vătămate.

Totodată, inculpatul Grigoriev Igor prin denaturarea informațiilor despre

posibilitățile financiare ale sale ce țin de restituirea banilor împrumutați, folosind documente fictive, false, inexistente despre automobilul pe care chipurile la luat să-l răscumpere de la companie de taxi, a indus în eroare partea vătămată cu privire la achitățile din banii părții vătămate făcute către compania de taxi pentru automobilul luat la răscumpărare.

Cât privește episodul cu partea vătămată Rîcov Serghei, instanța de apel a conchis că, inculpatul prin înșelăciune a obținut automobilului de model „Mazda” cu n/î CQT 377, deoarece a indicat eronat despre posibilitățile reale financiare cu privire la achitarea sumei de 5 000 euro, în realitate inculpatul fiind în imposibilitate să restituie suma dată în termenele stabilite datorită faptului că, nu era angajat în câmpul muncii, starea sănătății acestuia neasigurându-i un venit stabil, precum și a faptului că activează în calitate de taximetrist, în realitate acesta nefiind angajat într-o activitate legală.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că, intenția inculpatului de a dobândi prin înșelăciune și abuz de încredere bunurile părților vătămate, Talmazan Galina și Rîcov Serghei, se dovedește prin acțiunile ulterioare ale acestuia, care a încetat a mai răspunde la apelurile telefonice ale părților vătămate, și-a schimbat domiciliul și nu mai contacta părțile vătămate, astfel încât să nu fie de găsit și deranjat de către acestea, în așa mod realizându-și scopul său de a dispune în continuare de banii și bunurile dobândite ilegal prin înșelăciune și abuz de încredere.

În acest context, instanța de apel a respins argumentele inculpatului și avocatului Pahopol Nadejda cu referire la lipsa în acțiunile acestuia a semnelor infracțiunii imputate și că între aceștia sunt relații civile, or existența recipiselor (f.d. 20, 61-62, vol. I), prin care inculpatul și-a asumat angajamentul de a întoarce banii conform angajamentelor asumate față de părțile vătămate, nu exclude comiterea escrocheriei, aceste înscrisuri fiind folosite de către inculpat pentru a induce părțile vătămate în eroare și a crea o reprezentare falsă asupra situațiilor și împrejurărilor reale, pentru a dobândi încrederea părților vătămate de a transmite banii și bunurile inculpatului. În același rând, inculpatul fiind o persoană vulnerabilă din punct de vedere financiar, neavând un loc de muncă și un venit care să-i asigure existența și restituirea banilor, având și calitatea de debitor pe alte cauze civile cu privire la restituirea sumelor bănești (f.d. 104,105, 144, 145), fiind și bolnav, invalid de gradul II, deci o persoană limitată în a obține un câștig din muncă.

Astfel, instanța de apel a conchis că, probele acuzării demonstrează dincolo de orice dubiu rezonabil faptul că, inculpatul a dobândit prin escrocherie banii și bunurile părților vătămate.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel a indicat că, prima instanță corect a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă privativă de libertate în conformitate cu prevederile art. 61, 75 Cod penal, ținând cont de faptul că, inculpatul anterior nu a fost condamnat, se caracterizează satisfăcător, deși are copii minori la întreținere, dar nu participă la întreținerea acestora, este invalid de gradul II.

Careva circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal și agravante prevăzute de art. 77 Cod penal, instanța nu a stabilit.

Instanța de apel a menționat că, susținerile inculpatului precum că nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii imputate, nu echivalează cu achitarea acestuia, devreme ce probele prezentate în sprijinul învinuirii, administrate și apreciate de prima instanță - relevate în cuprinsul sentinței, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine săvârșirea infracțiunii respective de către inculpat.

Criticile cu privire la aprecierea probelor efectuată de instanța de judecată exprimă opinia subiectivă a apelantului, care nu sânt motivate, în sensul de a da o nouă apreciere probelor puse la baza condamnării inculpatului în vederea achitării acestuia de sub învinuirea în baza art. 190 alin. (5) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel în contextul examinării motivelor invocate de avocații Cerga Ion și Pahopol Nadejda, a indicat că, în acțiunile inculpatului este prezentă latura subiectivă a infracțiunii imputate, adică, urmărind scopul de cupiditate, la momentul primirii banilor de la partea vătămată Talmazan Galina și a mijlocului de transport de la partea vătămată Rîcov Serghei, asumându-și angajamente declarative și fictive în timp ce nu avea capacitatea funcțională respectivă, inculpatul avea intenția să sustragă bunurile respective ilicit.

În raport cu împrejurările constatate în cauză, instanța de apel a statuat că, intenția inculpatului cu privire la dobândirea ilicită a bunurilor părților vătămate, prin înșelăciune, în proporții deosebit de mari este demonstrată prin: *a) situația financiară neprielnică a inculpatului la momentul transmiterii și primirii bunurilor; b) caracterul irealizabil al angajamentului asumat față de părțile vătămate și imitarea prin diverse căi a rambursării sumelor bănești primiți de inculpat.*

Inculpatul în relațiile cu părțile vătămate Rîcov Serghei și Talmaza Galina a prezentat vădit fals realitatea, a ascuns faptele și circumstanțele care trebuiau comunicate în cazul săvârșirii cu bună-credință a presupusului contract de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport, cât și a presupusului împrumut de bani.

Obiectul material al componentei de infracțiune, reținute în sarcina inculpatului, este suma de bani - 26 854 lei și automobilul de model,, Mazda 3"-dobândite ilicit, ce reprezintă valoare materială și cost determinat; obiectul juridic

principal sânt relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar cel secundar - relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere.

Conform art. 126 alin. (1) Cod penal, banii în valoare totală, dobândiți prin escrocherie, se consideră în proporții deosebit de mari, dat fiind că depășește 5 000 unități convenționale.

Delimitând escrocheria de încălcarea normelor de drept civil, după cum au pretins apelanții, instanța de apel a luat în calcul atitudinea inculpatului față de angajamentul asumat în fața părților vătămate în momentul transmiterii și primirii bunurilor, comportamentul postinfracțional al inculpatului, precum și prezența disponibilității efective a inculpatului de a restitui bunurile primite de la părțile vătămate.

Recipisele (*f.d. 20, 61-62, vol. I*) semnate de inculpat, prin care se atestă primirea banilor de la partea vătămată, Talmazan Galina, anexate la dosar, nu confirmă prezența unui raport de natură juridică civilă între aceste două persoane, de vreme ce proba respectivă nu se coroborează cu alte probe și nu combate circumstanțele stabilite în cauză.

Astfel, instanța de apel a indicat că, limita între un raport civil care are la bază contracte de împrumut al banilor și de vânzare-cumpărare a mijlocului de transport și un raport penal care are la bază o componentă a infracțiunii de escrocherie este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin rea-credință din partea inculpatului, adică prin înșelăciune față de părțile vătămate. Chiar dacă și se admite, lipsa intenției infracționale la momentul intrării în raporturi juridice civile nu presupune excluderea posibilității trecerii pe parcurs a raporturilor civile în sfera penalului.

În această ordine de idei, instanța de apel a respins argumentul părții apărării, precum că, în acțiunile inculpatului lipsește forma de comitere a infracțiunii prin înșelăciune, or se atestă că pentru existența infracțiunii de escrocherie este necesar ca partea vătămată să fi fost indusă în eroare și să fi ajuns la o reprezentare greșită a unei situații sau împrejurări, ceea ce și s-a întâmplat în relațiile dintre inculpat și părțile vătămate Talmazan Galina și Rîcov Serghei.

Înșelăciunea reținută în sarcina inculpatului este probată prin faptul că, acesta crea imaginația, că în urma angajării în calitate de taximetrist va dispune de posibilitatea de a reîntoarce banii părților vătămate, or însăși partea vătămată, Rîcov Serghei a confirmat în ședința de judecată că, inculpatul crea impresia unei

persoane de bună-credință.

Mai mult, instanța de apel a menționat că, până în prezent inculpatul n-a restituit bunurile însușite părților vătămate, eschivându-se cu rea-credință.

Cu privire la motivele invocate în apelul părții vătămate, Rîcov Serghei, ce vizează pedeapsa aplicată inculpatului, sub aspectul blândeții pedepsei și soluției privind încasarea de la inculpat, cu titlu de compensare a prejudiciului moral produs prin infracțiune în beneficiul părții vătămate, Rîcov Serghei a sumei de 30 000 lei, instanța de apel le-a respins ca fiind nefondate, deoarece instanța de fond a luat în calcul toate probele administrate la respectiva cauză penală și în raport cu circumstanțele cauzei i-a aplicat o pedeapsă individualizată corect.

La soluționarea chestiunii privind repararea prejudiciului moral, instanța de apel a indicat că, prima instanță, în conformitate cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, a evaluat corect cuantumul despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, luând în considerare suferințele psihice ale părții vătămate Rîcov Serghei, provocate de inculpat.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar, de către partea vătămată Rîcov Serghei și avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Grigoriev Igor.

5.1. Partea vătămată Rîcov Serghei declară recurs în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor anterioare, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată, deoarece în privința inculpatului Grigoriev Igor, a fost aplicată o pedeapsă prea blândă.

Totodată, recurentul solicită ca în cazul neadmiterii de către instanța de recurs a cererii de a casa hotărârea și remiterea la rejudecare în instanța de apel a cauzei, să caseze decizia în latura civilă, pronunțarea unei decizii prin care să dispună încasarea de la inculpat a sumei de 30 000 lei, ca prejudiciul moral.

În susținerea recursului declarat, partea vătămată indică că, instanțele ierarhic inferioare nu au luat în calcul prevederile legale cu privire la repararea prejudiciului material.

Mai mult, acesta indică că, pe tot termenul în care a fost lipsit de a dispune de automobilul său i s-a cauzat suferințe psihice și fizice, care după părerea lui se estimează la suma de 30 000 lei, și nu 2 000 lei, după cum a constatat instanțele anterioare.

5.2. Avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Grigoriev Igor, solicită casarea hotărârilor anterioare cu pronunțarea unei hotărâri prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii de escrocherie în proporții

deosebit de mari.

În susținerea recursului declarat indică că, soluțiile instanțelor anterioare sunt greșite, deoarece acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii imputate.

Mai mult, recurentul susține că, instanța de apel eronat a apreciat probele administrate în respectiva cauză penală, limitându-se la opinia primei instanțe.

Recurentul la fel ca în cererea de apel, menționează că, inculpatul nu se face vinovat de cele incriminate, deoarece între acesta și părțile vătămate au avut loc relații civile și anume: cu partea vătămată Talmazan Galina sunt în prezența unei contract de împrumut, iar cu Rîcov Serghei în prezența unui contract de vânzare-cumpărare, prin care au stabilit achitarea bunului în rate pe un termen de 20 luni.

Totodată, recurentul menționează că, termenul de prescripție extensivă a pretențiilor părții vătămate Talmazan Galina, pe cale civilă a expirat în 2013, fără ca aceasta să se adreseze nemijlocit în instanță.

Cât privește acuzarea inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale prin care a prejudiciat-o pe partea vătămată Rîcov Serghei, recurentul susține că, termenul de achitarea a prețul bunului stipulat în contractul de vânzare-cumpărare nu a expirat, mai mult inculpatul nu deține dreptul de proprietate a bunului ci numai dreptul de folosință. Astfel, organul de urmărire penală incorect a stabilit că, inculpatul i-a cauzat lui Rîcov Serghei, un prejudiciu de 5 000 euro, deoarece ultimul doar a fost lipsit temporar de posibilitatea de a administra bunul său.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor ordinare declarate de către avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Grigoriev Igor și partea vătămată Rîcov Serghei, solicitând respingerea acestora, cu menținerea hotărârii contestate, menționând netemeinicia cerințelor solicitate de către recurenți, deoarece motivele invocate nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței unei erori de drept, prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

7. Verificând argumentele invocate de recurenți, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de către partea vătămată Rîcov Serghei urmează a fi respins, iar recursul declarat de către avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Grigoriev Igor admis din din următoarele considerente:

7.1. Referitor la recursul declarat de către partea vătămată Rîcov Serghei, Colegiu penal lărgit conchide că, conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului

declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material. Instanța de recurs este în drept să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, dar va ține seama de starea de fapt deja constatată prin hotărârea judecătorească definitivă.

În speță, Colegiul penal precizează că, partea vătămată Rîcov Serghei invocă temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozițioul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Însă, Colegiul penal lărgit constată că, nici unul din prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezentei erori de drept care ar servi ca temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul penal lărgit reține că, partea vătămată în recurs doar menționează temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, fără ca să indice eroarea care se încadrează în aceste temeiuri, referindu-se doar la faptul că, nu este de acord cu pedeapsa stabilită inculpatului de către instanța de apel cât și dezacordul referitor la soluționarea acțiunii civile.

După cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată.

Mai mult ca atât, din materialele dosarului rezultă că, instanța de apel la examinarea cauzei a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă prin prisma relevanței, concludenței, utilității și veridicității lor, care coroborate în ansamblu au confirmat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect și cu referire la argumentele din recurs, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4.1. din prezenta decizie, denotă că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind aplicarea pedepsei inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. Deci pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Rîcov Serghei, Colegiul penal lărgit statuează că, instanțele anterioare corect au stabilit cuantumul prejudiciului moral în sumă de 2 000 lei și nu 30 000 lei cum solicită ultimul, deoarece a analizat obiectiv toate probele administrate în respectiva cauză penală, luând în calcul prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune, cât și prevederile art. 1422 al aceluiași cod conform căruia, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc, stabilind că, suma de 2 000 lei va avea efectul unei satisfacții echitabile în coraport cu circumstanțele cauzei.

Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl

propune recurentul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Ca urmare, Colegiul penal lărgit conchide că, argumentele indicate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal respinge recursul declarat de către partea vătămată Rîcov Serghei ca inadmisibil.

7.2. Referitor la recursul ordinar declarat de către avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Grigoriev Igor, Colegiul penal lărgit menționează că, conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Colegiul penal lărgit indică că, admite recursul apărătorului, din alte motive decât cele menționate de recurent și anume în partea încadrării juridice a acțiunilor și aplicării pedepsei inculpatului Grigoriev Serghei.

Astfel, instanțele anterioare corect au stabilit starea de fapt, just încadrând acțiunile inculpatului Grigoriev Serghei în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, stabilindu-i acestuia o pedeapsă în limitele sancțiunii în vigoare la data săvârșirii faptei, însă hotărârea atacată urmează a fi parțial casată dat fiind că, au survenit modificări în Codul penal.

Conform hotărârilor judecătorești, Grigoriev Serghei a fost condamnat pentru sustragerea bunurilor în valoare de 127 254 lei, prin escrocherie.

Potrivit Legii nr. 207 din 29.07.2016, publicate în Monitorul Oficial nr. 369-378/751 din 28.10.2016, intrată în vigoare peste 10 zile de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial, a fost modificat art. 126 Cod penal, conform căruia sunt proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Astfel, suma sustrasă de către inculpat constituia proporții deosebit de mari până la intrarea în vigoare a modificărilor specificate mai sus, deoarece conform Hotărârii nr. 974 din 04.12.2014 intrată în vigoare la 09.12.2014, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2015, constituia suma de 4 500 lei.

În acest sens, raportând normele menționate mai sus, Colegiul penal lărgit conchide că, valoarea bunurilor sustrate prin escrocherie de către inculpat nu depășește suma de 180 000 lei, adică 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea 974 din 04.12.2014 intrată în vigoare la 09.12.2014, iar fapta respectivă urmează a fi încadrată în prevederile art. 190 alin. (4) Cod penal, care prevede pedeapsa cu închisoare de la 7 la 10 ani.

Conform prevederilor art. 10 Cod penal, legea penală care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că, în conformitate cu prevederile art. 10¹ alin. (7) Cod penal, în cazul în care, în temeiul efectului retroactiv al legii penale, se impune recalificarea faptei stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, instanța de judecată, soluționând chestiunea privind executarea hotărârii respective, va recalifica fapta și va aplica pedeapsa prin fixarea maximului sancțiunii prevăzute de legea penală mai favorabilă condamnatului, dacă pedeapsa stabilită prin hotărârea irevocabilă este mai mare decât maximul prevăzut de legea penală nouă, sau va menține pedeapsa stabilită prin hotărârea irevocabilă.

Astfel, având în vedere că, pedeapsa aplicată inculpatului de către instanțele anterioare este de 8 ani închisoare, mai mică decât maximul pedepsei prevăzute de sancțiunea art. 190 alin. (4) Cod penal, care este de 10 ani închisoare, Colegiul penal lărgit va menține pedeapsa stabilită de către instanțele de fond.

Mai mult, Colegiul penal lărgit menționează că, conform art. 16 Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal, se clasifică ca o infracțiune gravă, ca urmare, instanța de recurs conchide că, inculpatul urmează să își execute pedeapsa penală stabilită în penitenciar de tip semiînchis.

Colegiul penal lărgit conchide că, starea de fapt reținută și de drept apreciată de instanțele de fond și de apel, concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, verificate și apreciate din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Referitor la argumentele recurentului invocat la pct. 5.1 al prezentei decizii, Colegiul penal lărgit conchide că, instanțele anterioare corect au calificat acțiunile inculpatului, iar vinovăția acestuia a fost confirmată prin cumulul de probe administrate și verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv, fiecare probă fiind apreciată conform art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu, – din punct de vedere al coroborării lor.

Mai mult, Colegiul penal lărgit va respinge și celelalte argumente ale recurentului privind inadmisibilitatea unor probe, or toate probele care au fost puse la baza sentinței de condamnare a inculpatului au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și au fost consemnate în procesul-verbal.

Astfel, Colegiul penal lărgit va admite recursul ordinar, declarat de către avocatul Ion Cerga în numele inculpatului Grigoriev Igor, din alte motive decât cele menționate de recurent, întrucât au survenit modificări în Codul penal, cu privire la art. 126 - Proporții deosebit de mari, proporții mari, daune considerabile și daune esențiale.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către partea vătămată Rîcov Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal la Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2016.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Grigoriev Igor, din alte motive, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2016 și sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 04 aprilie 2016, în cauza penală în privința lui Grigoriev Igor Anatolie, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre în această privință, după cum urmează.

Acțiunile lui Grigoriev Igor Anatolie se reîncadrează din prevederile art. 190 alin. (5) Cod penal în cele ale art. 190 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul gestionării mijloacelor financiare și a bunurilor pe un termen de 3 ani.

Termenul executării pedepsei pentru Grigoriev Igor se calculează din 22 noiembrie 2016, cu deducerea duratei deținerii în stare de arest preventiv și a pedepsei executate de la 06 ianuarie 2016 până la ziua pronunțării prezentei hotărâri.

În rest se mențin dispozițiile hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **20 decembrie 2016**.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu